

В новата ни рубрика Home Lifestyle разказваме за начина на живот в различни части на света от гледна точка на дома и неговите традиции. В няколко броя Надя Иванова, която е живяла в Япония и е омъжена за японския архитект Иоши Ямазаки, представя основни елементи от японския дом и бит.

Традиционните японски настилки – матами

текст и снимки арх. Надя Иванова

За юерархията в японското общество сме чували много, но евва ли знаем как тя се е отразила на облика на дома в Япония. В императорския двор през периода Муромачи, за да си знае всеки мястото и за да се отдели подобаващо внимание към височайшата особа, се наложило да разделят нивата на пога, а по този начин и придвижванията по знатност. Проблемът бил решен с помощта на матраци, изтъкани от оризова слама, наречени матами. Думата произлиза от глагола матаму, което означава прибирам, съгъвам.

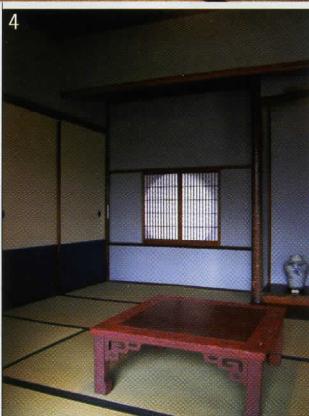
Тъй като подовете били от дърво, а матамитата били удобни за пренасяне и поставяне, това спомогнало за тяхната универсалност и бързото им разпространение. Скоро започнали да застилат с тях целия пог. Многофункционалността на този нов елемент, ползван едновременно като настилка и мебел, го превърнала в основен не само за интериора.

В Япония съществува мърна единица, наречена кен, създадена въз основа на дължината на едно матами – 1.80 м. На нея се дължи пропорционалното машабиране в архитектурата от конструктивните елементи до детайлите в интериора. Резултатът е хармоничен баланс в цялата постройка. Големината на стаите се определя по броя на матами, които могат да се разположат на тази площ. Именно така майсторите са започвали израждането на един дом. Безспорна е и функционалността на помещенията, застлани с матами. Те могат да бъдат едновременно дневна, спалня, кабинет, гостна.

Това безусловно е и най-екологичният постилащ материал и естествен регулатор на влажността и температурата в

дома. Изработва се от напластена оризова слама, а горният слой е изплетен от тръстика. По краищата се обшиват с тъмен канц, обикновено едноцветен. Стандартният размер е 180x90 см, дебелината е 6 см. Когато е ново, матамито е със светлозелен цвят, но постепенно от сълъчевите лъчи той се променя в жълто. Върху пог, застлан с този материал, не бива да се ходи с обувки, дори и с дамски пантони. Поради влажността на климата матамито се сменя всяка година. Съществуват правила, регламентиращи разполагането и количеството матами на пога. Японците вярват, че неправилното разполагане носи нещастие в дома. Не трябва да има място, където да се срещат ъглите на три или четири матами. За несвикналите с дългото седене на матами гости обаче то може да се превърне в едно малко комично, непрекъснато преместване от хълбок на хълбок.

Но в бита на японците традициите са силни и почти във всеки дом има поне една стая с матами. По този повод си спомням как мои близки японци ме помолиха за помощ при избор на диван. Интересното беше, че след като го разположиха в дневната с матами, те го ползваха за облегалка, докато гледат телевизия, и никога не сядаха на него.

1. Вариант за използване на естествени материали в настилките в дома.

2. Интериор на дневната с матами в дома на скулптора Асакура.

3. Татамито е често ползвана настилка в традиционните японски ресторани.

4. Стая, застлана с матами, която през деня се ползва и като гостна.